# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להכיר את כללי אמנת השיח הכיתתית
- להבחין בין עובדה לדעה בדיון
- לתרגל הבעת אי-הסכמה בצורה מכבדת

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

### חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – לבקר את הרעיון ולא לפגוע באדם
2. ב – עובדה אפשר להוכיח עם מקור, דעה היא מחשבה אישית
3. ב – כדי להבין את הטיעון במלואו לפני תגובה
4. ג – להשתמש בכינויים ולעג
5. ב – אני חושב/ת אחרת, בוא נבדוק

### חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – זה מנוגד לכללי השיח המכבד
2. נכון – דעה מותר שתהיה שונה
3. נכון – זה אחד מכללי האמנה
4. לא נכון – דעה שונה היא לגיטימית ולא בהכרח טעות
5. נכון – זה בדיוק עיקרון השיח הענייני

### חלק ג' – השלימו את המשפט

1. מקור
2. חושב
3. סוף
4. לעג
5. נשאר

### חלק ד' – התאימו כלל לדוגמה

- 1 – ג (זו טענה חלשה, לא ש"הוא טיפש")
- 2 – ד (לא קוטעים את מי שמדבר)
- 3 – ה (דרך מנומסת להביע אי-הסכמה)
- 4 – ב (לא מכנים מישהו בשם גנאי)
- 5 – א (לא מספרים לאחרים מה חבר אמר בדיון)

### חלק ה' – סדרו את השלבים לדיון מכבד

1. להקשיב למי שמדבר עד הסוף
2. לחשוב מה רוצים להגיד
3. להתחיל במשפט כמו "אני חושב/ת ש..."
4. להתמקד ברעיון ולא לתקוף את האדם
5. לבדוק אם יש מקור לעובדה שנאמרה

### חלק ו' – כתיבה אישית

1. תלמיד מתאר רגש אמיתי (עצב/כעס/תסכול) ומציע ניסוח מכבד חלופי
2. דוגמה הכוללת ביטוי כמו 'אני חושב אחרת' בלי פגיעה אישית

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- עובדה-מקור, דעה-אישית
- משפט כמו 'אני חושב ש...'
- בונה אמון ומעודד שיתוף פתוח

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בקריאת אמנת השיח יחד ולבקש מהתלמידים להוסיף כלל משלהם
- מומלץ לתרגל בזוגות את הניסוח המכבד לפני דיון כיתתי אמיתי
- אפשר לקשר את התרגיל לדיון על חדשות או פייק ניוז מהעמודים האחרים באתר

# דף תרגול: שיח מכבד בכיתה

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כשמדברים על בחירות וחדשות, צריך לדעת לדבר יפה ובלי לפגוע. נתרגל את זה.

## 📖 מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **שיח מכבד** | לדבר בנימוס גם כשלא מסכימים |
| **עובדה** | משהו שאפשר להוכיח עם מקור |
| **דעה** | מה שאדם חושב, ומותר שתהיה שונה |
| **אמנת שיח** | רשימת כללים שמסכימים עליה בכיתה |
| **הקשבה פעילה** | להקשיב עד הסוף לפני שעונים |
| **לעג** | להתלוצץ בצורה פוגעת על מישהו |
| **מקור** | מקום שממנו לקחו מידע |
| **דיון ענייני** | לדבר על הרעיון ולא על האדם |

## 1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מה הכוונה בביטוי הזה?

א) לבקר את הרעיון ולא לפגוע באדם ב) להתעלם מהרעיון ג) לדבר רק על אנשים מפורסמים

ד) לא להביע דעה כלל

**2.** מה ההבדל?

א) אין הבדל ב) עובדה אפשר להוכיח עם מקור, דעה היא מחשבה אישית ג) דעה תמיד נכונה

ד) עובדה היא תמיד שלילית

**3.** למה כדאי להקשיב קודם?

א) כדי לחסוך זמן ב) כדי להבין את הטיעון במלואו לפני תגובה ג) כדי לשכוח מה נאמר

ד) זה לא חשוב

**4.** מה אסור?

א) להביע דעה ב) להסכים ג) להשתמש בכינויים ולעג ד) לשאול שאלות

**5.** איזה משפט מנומס?

א) אתה טועה לגמרי ב) אני חושב/ת אחרת, בוא נבדוק ג) זה טיפשי ד) לא מעניין אותי

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | מותר לצעוק על מי שחושב אחרת מאיתנו | ☐ | ☐ |

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 2 | אפשר להיות בעלי דעות שונות ועדיין לנהל שיח מכבד | ☐ | ☐ |
| 3 | מה שנאמר בכיתה בדיון יכול להישאר סודי | ☐ | ☐ |
| 4 | אם למישהו יש דעה שונה, סימן שהוא טועה | ☐ | ☐ |
| 5 | אפשר להביע ביקורת על רעיון בלי לפגוע באדם שאמר אותו | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

**1.** עובדה היא משהו שאפשר להוכיח עם _____

**2.** במקום להגיד "אתה טועה" אפשר להגיד "אני _____ ש..."

**3.** כלל חשוב בשיח מכבד הוא להקשיב עד ה _____ לפני שעונים

**4.** אסור להשתמש בכינויים או ב _____ כלפי מישהו אחר

**5.** מה שנאמר בכיתה _____ בכיתה

## 4 חלק ד' – התאימו כלל לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** מדברים על רעיונות ולא על אנשים | ___ | **א.** לא מספרים לאחרים מה חבר אמר בדיון |
| **2.** מקשיבים עד הסוף | ___ | **ב.** לא מכנים מישהו בשם גנאי |
| **3.** אני חושב/ת ש... | ___ | **ג.** זו טענה חלשה, לא ש"הוא טיפש" |
| **4.** בלי כינויים או לעג | ___ | **ד.** לא קוטעים את מי שמדבר |
| **5.** מה שנאמר בכיתה נשאר בכיתה | ___ | **ה.** דרך מנומסת להביע אי-הסכמה |

## 5 חלק ה' – סדרו את השלבים לדיון מכבד

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

| | |
|---|---|
| ☐ | להתחיל במשפט כמו "אני חושב/ת ש..." |
| ☐ | להקשיב למי שמדבר עד הסוף |
| ☐ | לחשוב מה רוצים להגיד |
| ☐ | לבדוק אם יש מקור לעובדה שנאמרה |
| ☐ | להתמקד ברעיון ולא לתקוף את האדם |

## 6 חלק ו' – כתיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** תארו מצב שבו מישהו זלזל בדעה שלכם. איך הרגשתם, ומה הייתם רוצים שיגיד/תגיד במקום זאת?

**2.** כתבו דוגמה לדיון קצר בכיתה (2-3 משפטים) שבו שני תלמידים חולקים על דעה אבל שומרים על שיח מכבד

### כרטיס יציאה

מה ההבדל בין עובדה לדעה?

כתבו דוגמה אחת לניסוח מכבד של אי-הסכמה

למה חשוב שמה שנאמר בכיתה יישאר בכיתה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀